

Behoort bij besluit van
Burgemeester en wethouders
van Dantumadiel

Memo

Datum 2 april 2015
Onderwerp onderbouwing uitvoeren
werkzaamheden
Ons kenmerk M-GEM-SSN-00685

Van d.d. 31 Juli 2015
Telefoon 14004781
E-mail

de teamleider van de
Eenheid KKS

Aan Gemeente Dantumadiel

Kopie aan Projectbureau Centrale As

Kernteam Heijmans

1. Aanleiding

In het kader van de aanleg van de Centrale As vindt er natuurinrichting plaats bij de Falom. De werkzaamheden staan gepland van 13 oktober 2014 tot medio juni 2015. Voor deze werkzaamheden is een Omgevingsvergunning werk of werkzaamheden uitvoeren verleend op 24 maart 2015 met kenmerk OV-15006423. Buiten deze reeds verleende omgevingsvergunning vallen de werkzaamheden inzake het dempen van een bestaande watergang met thans de bestemming 'Water' binnen het bestemmingplan Butengebied Dantumadiel nabij perceel Haadwei 13 in De Falom. Hiervoor is op 13 november 2014 een aanvraag om een omgevingsvergunning ingediend waarvoor de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing is (kenmerk aanvraag UV-14004781). Voorliggende memo betreft een ruimtelijke onderbouwing en maakt onderdeel uit van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor de activiteit strijdig handelen ro. Deze memo vervangt de eerder ingediende memo en hiermede wordt de activiteit werk of werkzaamheden uitvoeren ingetrokken daar deze niet van toepassing is bij het dempen van de bestaande watergang.

2. Achtergrond en overwegingen

De Provincie Fryslân is voornemens De Centrale As Noordoost-Fryslân te realiseren. Hiervoor worden bestaande provinciale en gemeentelijke wegen opgewaardeerd naar een dubbelbaans autoweg (in beide rijrichtingen). De Centrale As zal tussen Dokkum en Nijega aangelegd worden inclusief de rondwegen Hurdegaryp en Garyp. De Centrale As is in drie stukken geknipt waarbij Noord van Dokkum tot het spoor Feanwâlden loopt, Midden van Feanwâlden tot Prinses Margrietkanaal en Zuid van Prinses Margrietkanaal tot Nijega.

2.1 Overwegingen Centrale As

In het Streekplan Fryslân 2007 is als provinciaal belang aangegeven dat een betere ontsluiting en verbinding van Noord-oost-Fryslân met het landelijke wegennet noodzakelijk is. Belangrijke argumenten voor het realiseren van De Centrale As Noord zijn verkeers-, veiligheids- en milieureden. De Provincie Fryslân heeft, ruimtelijke en sociaal economische redenen. De Afdeling bestuursrecht van de Raad van State heeft op 9 november 2011 besloten dat Provinciale Staten voldoende hebben aangetoond dat de aanleg van De Centrale As noodzakelijk is en om

Gemeente
Dantumadiel

Reg. no. 14004781

Aanvr. no. UV 14004781

Ing. d.d. 2 april 2014

deze motieven en redenen te realiseren. In het Provinciaal Inpassingsplan en het bijhorende landschapsplan is aandacht besteed aan het treffen van maatregelen voor de landschappelijke inpassing en landschappelijke compensatie. De maatregelen zullen naar het oordeel van de Raad van State leiden tot een goede inpassing van De Centrale As in het landschap.

2.2 Overwegingen inrichting UBV de Falom

De Centrale As doorsnijdt de verbinding tussen de Natura 2000 gebieden 'de Alde Feanen/de Grote Wielen' en het 'Lauwersmeer. Om die reden wordt een nieuwe verbinding gerealiseerd door het aanleggen van een natte ecologische verbinding tussen Houtwiel en Zwagermieden (EHS) zoals aangegeven in bijlage 1, 2 en 3. Het doel is de aanleg van een ecologische verbindingszone UBV De Falom (Uitvoering Bij Voorrang). De inrichting van het terrein en de beheerprincipes sluiten aan bij de eisen die de gidssoorten voor moeras en grasland aan natuur stellen. Er wordt voorzien in permanente plas-dras situaties en een waterverbinding met een afwisseling in natuurlijke en halfnatuurlijke vegetaties.

3 Omgevingsaspecten

3.1 Landschap

De natuurontwikkeling van UBV de Falom vindt plaats binnen het PIP en het bestemmingsplan Bûtengebiet Dantumadiel. De werkzaamheden vinden grotendeels plaats binnen de bestemmingen "Agrarisch-Veenlandschap" en "Natuur". Daarnaast zijn ook de dubbelbestemming "Waarde - Archeologische verwachtingswaarde 3", "Leiding-gas" en "Leiding-water" van toepassing (zie paragraaf 3.5 en hoofdstuk 4 en 5).

De veengebieden zijn open, laaggelegen gebieden. Het zijn veenweidegebieden, die van oudsher als hooilanden (graslanden) worden gebruikt om hooi te oogsten. Door de lage ligging waren deze graslanden te vochtig om gebruikt te worden als weiland. De gebieden worden gekenmerkt door open water, rietlanden, vele vaarten, bosjes en moeras. In het veenlandschap liggen meerdere laagveenmoerassen.

De langgerekte verkaveling is typerend voor het gebied. De weidsheid van het gebied wordt incidenteel onderbroken door puntvormige verdichtingen van boerderijen en een enkel bosje. Bijzondere elementen in dit deelgebied zijn de eendenkooien aan de randen van het gebied.

Het agrarische grondgebruik heeft sterk de overhand met veel weilanden. Een deel van het gebied is natuurgebied. De afgelopen jaren is mede hierdoor ook een onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur in ontwikkeling door toevoeging van nieuwe natuurgebieden, soms door middel van agrarisch natuurbeheer.

Binnen het veenlandschap komt een gebied voor met specifieke kwaliteiten: het miedenlandschap. Deze gebieden zijn aangeduid op de verbeelding als "specifieke vorm van agrarisch - miedenlandschap". Mieden zijn oude veenmoerassen die vanaf ongeveer 1.000 jaar geleden zijn ontwaterd en geschikt gemaakt voor landbouwkundig gebruik. Kenmerk van het tegenwoordige landschap van de mieden is de grote openheid van laag gelegen weiland, afgewisseld met bosjes en ruige rietvelden van eerdere petgaten. Een ander kenmerk zijn de plaatselijke zand- en/of leemopduikingen die zich kenmerken door grillige kavelstructuren. Deze lokale hoogteverschillen zijn vaak deels met singels begroeid waardoor een halfopen landschap is ontstaan. Deze gebieden zijn op de Singelkaart aangeduid als (jonge) heideontginningslandschap. In het gehele mieden- en veengebied vindt momenteel bebossing plaats.

De kernkwaliteiten van het veenlandschap zijn als volgt samen te vatten:

- open en laaggelegen gebieden met meestal een opstreckende verkaveling.
- het voorkomen van lage en drasse graslanden met de bijbehorende kenmerkende flora en fauna
- weidsheid, onderbroken met een enkel bosje of boerderij
- natuurgebieden in de lage en natte delen
- eendenkooien aan de rand van het gebied

De natuurontwikkeling UBV de Falom past binnen deze kernkwaliteiten door:

- de aanleg van open water
- verhogen waterstand door onder andere het verontdiepen van watergangen, waardoor drasse/natte vegetatietypen ontstaan
- herstel van zandplaatsen en zandkoppen
- ontstaan van rietvegetatie
- ontwikkeling van een natte ecologische verbinding (EVZ)
- Het blijft een open en laaggelegen gebied met een langgerekte verkaveling.

De landschappelijke aspecten vormen geen belemmering voor de natuurontwikkeling UBV de Falom.

3.2 Water

In het plangebied komt veel water voor. De grotere waterlopen en de waterplassen hebben de bestemming "Water" gekregen. Water dat onderdeel uitmaakt van een natuurgebied is meebestemd in de natuurbestemming. De kleinere waterlopen en kavelsloten zijn meebestemd in de gebiedsbestemmingen.

Vanaf de initiatieffase van de realisatie Central As is de waterbeheerder Wetterskip Fryslân betrokken bij dit ruimtelijke plan en heeft Wetterskip Fryslân adviezen en richtlijnen voor de inrichting van de waterhuishouding gegeven.

Op 22 maart 2010 heeft Wetterskip Fryslân ingestemd met de Watertoets welke in het kader van het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) is opgesteld. In het kader van de Watertoets heeft aanvullend onderzoek plaatsgevonden naar de effecten van de wegaanleg op de waterhuishouding (*Watertoets inclusief (eco)hydrologisch onderzoek De Centrale As*. Provincie Fryslân, 2010). In het proces van de Watertoets zijn de ontwerpuitgangspunten en inrichtingsvoorstellen met Wetterskip Fryslân nader uitgewerkt. Op 23 juni 2010 hebben Provinciale Staten van Fryslân het PIP vastgesteld.

In het Waterstructuurplan van de provincie Fryslân (25 mei 2012) staan de eisen en maatregelen met betrekking tot de waterhuishouding. Deze eisen zijn opgenomen in het ontwerp en de uitvoering van de natuurontwikkeling UBV de Falom.

Voor de natuurontwikkeling UBV Falom is aangevraagd een watervergunning ingevolge Keur voor aanpassingen waterhuishouding. De doelstellingen van de watersysteembeheerder verzetten zich niet tegen het verlenen van de watervergunning.

De bestemming water vormt geen belemmering voor de natuurontwikkeling UBV de Falom omdat de uitgangspunten, eisen en maatregelen uit de PIP en het waterstructuurplan zijn opgenomen in het ontwerp.

3.3 Flora en fauna

In het kader van de aanleg van de Centrale As is het gehele plangebied onderzocht op aanwezig flora en fauna.

In het projectgebied UBV de Falom komt de waterspitsmuis voor. Binnen het plangebied bevinden zich voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de waterspitsmuis. Door de lage ligging in het landschap treedt toestroming van grondwater op, wat de waterspitsmuis aantrekt. De veenbossen en veenmosrietlanden binnen het plangebied zijn soortenrijke en waardevolle vegetaties voor de soort. Met daarnaast natte riet- en schraallanden en soortenrijke oevers van de Falomster Feart en de Swemmer vormt het plangebied een vaste verblijfplaats voor de waterspitsmuis. Het plangebied fungeert tevens als foerageer- en migratiegebied.

Ter hoogte van de Falomster Feart zijn foeragerende vleermuizen aangetroffen. In het projectgebied komt ook de kleine modderkruiper voor en zijn nesten van een buizerd aangetroffen.

Door het ministerie is op 10 juni 2013 een ontheffing verleend voor onder andere bovengenoemde beschermde soorten die voorkomen op en rond het tracé van de Centrale As. In verband met het voorkomen van de waterspitsmuis in het gebied UBV de Falom is een separate ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd. Deze ontheffing is verleend op 19 december 2013. In de ontheffingen zijn een aantal beschermingsmaatregelen opgenomen. Deze zijn opgenomen in een ecologisch werkprotocol, welke wordt gehanteerd bij de uitvoering zodat geen overtreding van de Flora- en faunawet plaats vindt en bovengenoemde soorten niet in het geding raken. Voor de vleermuizen worden verblijfplaatsen in het aan te leggen kunstwerk geplaatst. Voor de bomen worden buiten het broedseizoen gekapt zodat er geen overtreding van de Flora- en faunawet plaats vindt met betrekking tot broedvogels.

3.4 Bodem

In het projectgebied zijn geen bodemverontreinigingen geconstateerd die de realisatie van de ecologische verbinding in de weg staan. Tijdens de realisatie zullen geconstateerde bodemverontreinigingen, daar waar dat op basis van de wet- en regelgeving noodzakelijk is, worden gesaneerd. Bij het toepassen van bouwstoffen wordt gehandeld in het kader van het Besluit bodemkwaliteit.

3.5 Archeologie

Heijmans heeft een "archeologieplan" en een "Programma van Eisen voor de inrichting van UBV de Falom" opgesteld. In deze documenten is aangegeven hoe om te gaan met archeologie tijdens de uitvoering en zijn de eisen vastgelegd. Deze eisen zijn bindend bij de uitvoering zodat er geen aantasting plaatsvindt van archeologische waarden. In beide documenten is het uitvoeren van een karterend onderzoek bij UBV de Falom opgenomen. Dit onderzoek en aanvullende booronderzoeken hebben dit jaar plaats gevonden.

Uit het karterend onderzoek blijkt dat op grond van het reliëf van de dekzandondergrond en de aanwezige podzolbodem drie gebieden geselecteerd kunnen worden met een hogere trefkans op archeologische resten uit de steentijd.

Één van deze gebieden betreft een Vuursteenvindplaats (locatie 217). Deze locatie ligt bij de UBV Falom in een dubbelbestemming "Archeologisch waardevol gebied" (artikel 33 van het bestemmingsplan Bûtengebied Dantumadiel). Voor de natuurontwikkeling UBV de Falom vinden

hier en in de overige twee gebieden (met een hogere trefkans op archeologische resten uit de steentijd) geen grondwerkzaamheden plaats die de archeologische waarde kunnen aantasten.

Hierdoor leidt de natuurontwikkeling UBV de Falom niet tot aantasting van deze waardevolle plaatsen.

3.6 Lucht

In verband met de aanleg van De Centrale As is op basis van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving onderzoek gedaan naar de luchtkwaliteit (*Onderzoek luchtkwaliteit De Centrale As*. DHV, 2010). Uit het onderzoek blijkt dat ruimschoots wordt voldaan aan de grenswaarden voor fijnstof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂). Daarmee is er voor de realisatie van De Centrale As geen belemmering vanuit de Wet luchtkwaliteit. Daarnaast zal natuurontwikkeling niet leiden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. Het aspect lucht vormt geen belemmering voor de natuurontwikkeling UBV de Falom.

3.7 Geluid

In verband met de aanleg / reconstructie van De Centrale As is op grond van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving akoestisch onderzoek verricht (*Akoestisch onderzoek aanleg en reconstructie De Centrale As*. Noordelijk Akoestisch Adviesbureau, 2010). In een zone langs de aan te leggen of te reconstrueren wegen is bepaald of er sprake is van geluidshinder. Daarbij is gekeken naar de situatie 10 jaar na de realisatie van De Centrale As. Daar waar niet aan de voorkeursgrenswaarde conform de Wet geluidhinder wordt voldaan moeten in principe maatregelen worden getroffen. De Wet geluidhinder kent hierbij een prioriteitsvolgorde:

- 1^e bronmaatregelen (stillere wegdekken of aangepaste snelheden);
- 2^e overdrachtsmaatregelen (geluidsschermen, -wallen of een combinatie van beide);
- 3^e indien eerdergenoemde maatregelen onvoldoende uitkomst bieden, dient via een ontheffingsverzoek aan Gedeputeerde Staten een hogere waarde te worden vastgesteld, zo nodig in combinatie met ontvangersmaatregelen in de vorm van gevelisolatie van woningen.

Bij de Falom geldt dat voor een aantal woningen dat een hogere waarde procedure moest worden gevolgd (zie bijlage 3 van het PIP).

De hogere geluidswaarden langs de weg leiden naar verwachting niet tot een belemmering van de gewenste natuurontwikkeling UBV Falom met doelsoorten als zilveren maan, groene glazenmaker heikikker, otter, ree, marterachtigen, waterspitsmuis en vleermuizen.

De werkzaamheden ten behoeve van de natuurontwikkeling Falom worden overdag uitgevoerd en er vinden geen overschrijding van de geluidsnormen op aanliggende woningen plaats.

Derhalve vormt het aspect geluid geen belemmering voor de natuurontwikkeling UBV Falom.

4 Activiteit in strijd met de ruimtelijke regels

De voorgenomen werkzaamheden inzake onderhavige aanvraag zijn in strijd met de ruimtelijke regels van het bestemmingsplan Bûtengebied Dantumadiel. Dit is hieronder toegelicht.

Een watergang ten oosten van de Centrale As nabij perceel Haadwei 13 in De Falom (locatie is aangeduid op situatietekening versie 5.0) heeft de bestemming "Water".

Deze watergang wordt gedempt ten behoeve van natuurontwikkeling en krijgt dan de bestemming "Natuur". Gezien onderstaande regels is de voorgenomen ontwikkeling in strijd met de gebruiksregels van de bestemming "Water". Het bestemmingplan kent geen wijzigingsbevoegdheden waarmee de voorgenomen ontwikkeling ("Water" omzetten naar "Natuur")

zou kunnen worden gerealiseerd.

Artikel 28.1 De voor 'Water ' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a) sloten, vaarten, kanalen, meren en oeverstroken;
 - b) verkeer te water;
 - c) waterhuishouding;
 - d) het behoud, het herstel en de ontwikkeling van natuurvriendelijke oevers in en langs watergangen;
- met daarbij behorende:
- gebouwen ten behoeve van de bediening van kunstwerken en gemalen;
 - bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
 - werken, geen bouwwerk zijnde.

5 Toekomstige situatie

Op de huidige bestemmingen vindt natuurontwikkeling plaats. Dit is van belang om de verbinding tussen de Natura 2000 gebieden 'de Alde Feanen/de Grute Wielen' en het 'Lauwersmeer in stand te houden. In het Bestemmingsplan Butengebied Dantumadiel is een wijzigingsbevoegdheid neergelegd bij het College van B & W voor het ontwikkelen van nieuwe natuurgebieden. De bevoegdheid is beperkt tot gebieden die door de provincie zijn aangewezen als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur of onderdeel uitmaken van het natuurcompensatieplan voor de Centrale As. Het ontwerp van UBV De Falom is uitgewerkt conform het Landschapsplan DCA in samenspraak met Staatsbosbeheer en de Provincie Fryslan.

6 Onderbouwing toepassing artikel 6.2 Wabo

Tevens verzoeken wij u artikel 6.2 van de WABO toe te passen op onderhavige aanvraag, daar er spoed gemoeid is met het verkrijgen van de benodigde omgevingsvergunning. In verband met het voorkomen van beschermde flora en fauna is een Flora en Fauna ontheffing afgegeven en wordt gewerkt conform een goedgekeurd Ecologisch Werkprotocol. In de Flora en Fauna ontheffing zijn voorwaarden opgenomen omtrent "gesloten" periodes (voortplantingsseizoen) waardoor Heijmans qua uitvoeringsperiode hieraan gebonden is. De periode waarin wel gewerkt kan worden is inmiddels aangebroken. Derhalve is het van belang om te starten met de werkzaamheden voor UBV de Falom.